

Extras:

(traducere neoficială)

Aprilie 2025

REPUBLICA MOLDOVA

EVALUAREA TRASPARENȚEI BĂNCII CENTRALE

Acest document cu privire la Republica Moldova a fost elaborat de o echipă de personal al Fondului Monetar Internațional. Este întocmit în baza informației disponibile din perioada desfășurării misiunii și a fost finalizat pe 26 Martie, 2025.

Exemplele acestui raport sunt accesibile publicului

Fondul Monetar Internațional • Publication
Services PO Box 92780 • Washington, D.C. 20090
Telephone: (202) 623-7430 • Fax: (202) 623-7201
E-mail: publications@imf.org Web: <http://www.imf.org>
Price: \$18.00 per printed copy

International Monetary Fund
Washington, D.C.

REPUBLICA MOLDOVA

EVALUAREA TRANSPARENȚEI BĂNCII CENTRALE

Martie 26, 2025

RAPORT DETALIAT DE EVALUARE

Elaborat de

**Departamentul piețe
monetare și de capital**

Acest raport a fost realizat conform rezultatelor obținute în cadrul misiunii FMI la Chișinău, Noiembrie 2024. Echipa din partea FMI pentru Misiunea de evaluare conform Codului de Transparență al Băncilor Centrale (CBT) a fost condusă de Istvan Mak (MCM) și susținută de Arkadiusz Majewski (FIN) Șeful adjunct al misiunii; Antonio Jorge Silva și Thiago Christiano Silva (MCM); Maksym Markevych (LEG); Kei Moriya (ITD); și Jan-Barend Jansen și Elias Kazarian (Expertți Externi FMI); și supravegheată de Departamentul Piețe monetare și de capital, FMI.

Asistența pentru elaborare a fost oferită de Julie Vaselopulos.

Echipa își exprimă aprecierea călduroasă față de Comitetul executiv, Consiliul de supraveghere, conducerea superioară și personalul Băncii Naționale a Moldovei, care au oferit o cooperare excelentă, precum și față de părțile interesate externe pentru opiniile și perspectivele lor valoroase.

CONȚINUT

Glosar	3
REZUMAT	5
RECOMANDĂRI DE BAZĂ	11
SCOP ȘI OBIECTIVE	12
ABORDARE ȘI METODOLOGIE	12
ISTORIC	13
CONSTATĂRILE PRINCIPALE	14
A. Pilon I. Transparență în conducere	14
B. Pilonii II, III și IV. Transparență în Politici, Operațiuni și Rezultat	18
C. Pilon V. Transparență în Relațiile Oficiale	24
RĂSPUNSUL AUTORITĂȚII PRIVIND RAPORTUL DETALIAT DE EVALUARE	26
RUBRICĂ	
1. Legea privind transparența în procesul decizional	15
TABELE	
1. Prezentare generală privind transparența Băncii Naționale a Moldovei	7
2. Răspunsul Băncii Naționale a Moldovei la Recomandările de bază privind evaluarea CBT	28
ANEXE	
I. Evaluarea Transparenței Băncii Centrale - Raport detaliat de evaluare a Băncii Naționale a Moldovei	32
II. Lista subdiviziunilor Băncii Naționale a Moldovei și părților interesate externe	112
III. Analiza cantitativă a comunicării Băncii Naționale a Moldovei	114

Glosar

CA	Comitetul de Audit
ASB/CFT	Anti-Spălarea Banilor /Contracararea Finanțării Terorismului
CBSB	Comisia Basel pe Supraveghere Bancară
BDI	Bancă pentru Decontări Internaționale
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ACA	Amortizor de Capital Anticiclic
COS	Comisia Organizațiilor Sponsor
CPIP	Comisia Plăți și Infrastructuri de Piață
DCV	Depozitarul Central de Valori Mobiliare
FGDSB	Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar
RDSV	Raportul datorie-serviciu-venit
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BCE	Banca Centrală Europeană
AUL	Asistență de Urgență pentru Lichidități
MRC	Managementul Riscurilor Companiei
GAFO	Grupul de Acțiune Financiară Operativă
RSF	Raport privind Stabilitatea Financiară
SV	Schimb Valutar
PIB	Produs Intern Brut
AIAD	Asociația Internațională a Asigurătorilor de Depozite
IAIS	Asociația Internațională a Inspectorilor de Asigurări
SIA	Standarde Internaționale de Audit
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
SIRF	Standarde Internaționale de Raportare Financiară
FMI	Fondul Monetar Internațional
GILPRO	Grupul Internațional de Lucru Privind Riscul Operațional
OICVM	Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare
SIAI	Standardele Institutului Auditorilor Interni pentru practica profesională a auditului intern
OIS	Organizația Internațională pentru Standardizare
TI	Țintirea Inflației
RAL	Rata de Acoperire a Lichidității
RÎV	Raportul Împrumut/Valoare
MÎ	Memorandum de Înțelegere
BNM	Banca Națională a Moldovei
CNPF	Comisia Națională pentru Piețele Financiare
CNSF	Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară
RNFS	Rata Netă de Finanțare Stabilă
AISI	Alte Instituții Sistemice Importante
ASP	Agenția de Servicii Publice
IPPR	Indicele Prețurilor Proprietăților Rezidențiale
RBFD	Rețeaua Bancară și Financiară Durabilă

REPUBLIC OF MOLDOVA

PRES	Procesul de Revizuire și Evaluare a Supravegherii
VMS	Valori Mobiliare de Stat

REZUMAT

Banca Națională a Moldovei (BNM) a ieșit dintr-o istorie plină de provocări în ceea ce privește încrederea și responsabilitatea, ceea ce a influențat în mod semnificativ practicile sale actuale de transparență și comunicare. Practicile de transparență ale BNM se aliniază atât practicilor de bază, cât și celor extinse, astfel cum sunt definite de Codul de transparență al băncilor centrale al FMI și, în mai multe domenii, îndeplinesc cerințele practice cuprinzătoare. Părțile interesate externe consideră că BNM este o instituție publică care a devenit recent mai dinamică și mai transparentă, deși există loc pentru îmbunătățiri.

BNM implementează practici avansate de transparență în domeniile-cheie, furnizând informații detaliate privind structura sa juridică, mandatul și guvernanta. Cea mai actualizată legislație relevantă este disponibilă pe pagina-web oficială a băncii. Transparența mecanismelor de supraveghere, a practicilor de raportare financiară, a mecanismului de audit extern și a mecanismelor de audit intern ale BNM sunt cuprinzătoare. Practicile de transparență privind guvernanta și gestionarea capitalului uman sunt extinse.

Transparența relațiilor oficiale ale BNM este adecvată, dar poate fi îmbunătățită. BNM definește și prezintă în mod clar relațiile pentru schimbul de informații și coordonarea politicilor cu organizațiile internaționale, guvernele străine, alte bănci centrale și agenții străine relevante. De asemenea, BNM dezvăluie implicarea sa cu instituțiile private sau semi-publice. În timp ce relațiile BNM cu Guvernul și agențiile sale sunt în general bine explicate, interacțiunile practice sunt mai puțin transparente. Există loc de mai bine în ceea ce privește practicile BNM de divulgare a relațiilor sale oficiale cu agențiile financiare publice naționale.

BNM își asumă în mod transparent responsabilitatea de supraveghere AML/CFT, dar există încă unele lacune în ceea ce privește transparența activității sale interne AML/CFT. Codul intern de conduită și măsurile anticorupție sunt clare și accesibile. BNM furnizează informații detaliate cu privire la operațiunile sale de supraveghere AML/CFT, iar rapoartele sale anuale oferă informații generale cu privire la rezultatele acestor activități, dar nu și numele instituțiilor financiare sancționate. BNM publică informații detaliate privind cadrul său de control intern. Aceasta ar trebui să ia în considerare adăugarea unei descrieri generale a Regulamentului intern privind AML/CFT, inclusiv principalele măsuri de atenuare a riscurilor și activitățile curente care generează riscuri ML/TF. În plus, BNM ar trebui să publice informații privind activitățile de control intern desfășurate în domeniul AML/CFT și rezultatele acestora.

Pe baza mandatului său clar, cadrul de politică monetară al BNM este bine prezentat. BNM și-a sporit semnificativ transparența cadrului de politică monetară, deși divulgarea deciziilor sale și a previziunilor bazate pe modele ar putea fi îmbunătățită. BNM ar trebui să îmbunătățească transparența politicii monetare prin furnizarea în timp util a mai multor informații cu privire la deliberările din cadrul ședințelor de politică monetară și prin publicarea analizei subiacente, inclusiv a modelelor de prognoză macroeconomică.

BNM prezintă obiectivele generale ale politicii sale de intervenție valutară, interacțiunea acestora cu politica monetară și cadrele juridice și instituționale relevante. De asemenea, aceasta prezintă principalele instrumente pe care le utilizează pentru a-și atinge obiectivele de

intervenție pe piața valutară (FX). Cu toate acestea, BNM nu își dezvăluie structura decizională, procesul sau autoritatea în ceea ce privește deciziile de intervenție pe piața valutară.

Obiectivele de politică, cadrele juridice și instituționale pentru administrarea schimburilor valutare (FX) și reglementarea fluxurilor financiare transfrontaliere sunt clar definite și făcute publice. De asemenea, BNM a definit și a făcut publice în mod clar instrumentele sale de punere în aplicare a politicilor privind fluxurile transfrontaliere de capital și administrarea valutară, inclusiv cadrul de reglementare, licențele, rapoartele, instrumentele de monitorizare și executare și tranzacțiile valutare. Publicarea planului general de liberalizare a capitalului, chiar și fără toate detaliile, creează așteptări privind angajamentul față de punerea sa în aplicare și favorizează înțelegerea modului în care sunt legate etapele de liberalizare și reformele de sprijin.

BNM prezintă obiectivele-cheie, expunerea la risc, conducerea cu funcție de supraveghere și structura de investiții a gestionării rezervelor sale valutare. Aceasta prezintă, de asemenea, criterii generale pentru selectarea activelor și instrumentelor de rezervă, precum și informații limitate privind riscurile. Publicarea unui document privind politica de investiții ar spori transparența activităților de gestionare a rezervelor.

BNM prezintă cadrul său de politică macroprudențială, inclusiv obiectivele, strategia și instrumentele sale. În timp ce BNM publică periodic evaluarea riscurilor financiare, ar fi de dorit o mai mare transparență privind simulările de criză și evaluarea ex-post. De asemenea, BNM ar trebui să divulge periodic informații privind evaluarea stabilității financiare și să publice informații semnificative privind simulările de criză, inclusiv modalitățile, scenariile, ipotezele și datele de bază, compatibile cu normele privind protecția datelor. Aceasta ar trebui să includă explicarea modului în care ELA contribuie la stabilitatea financiară. De asemenea, ar trebui să consolideze divulgarea Raportului privind stabilitatea financiară prin discutarea acestuia în cadrul unui forum privind stabilitatea financiară, prin invitarea părților interesate relevante și, de preferință, prin prezentarea acestuia în Parlament. În plus, activitățile Comitetului național pentru stabilitate financiară (CNSF) ar putea fi consolidate.

Transparența cadrului de asistență pentru lichiditățile de urgență (ELA) a fost îmbunătățită considerabil odată cu publicarea în 2019 a Regulamentului BNM privind ELA. BNM ar trebui să stabilească o strategie de comunicare pentru operațiunile sale ELA, care să acopere comunicarea ex-post și evaluarea impactului transparenței asupra stabilității financiare. BNM ar trebui să mențină o confidențialitate strictă pentru operațiunile în curs de desfășurare din cadrul ELA, dar să fie pregătită să comunice dacă este necesar. Chiar dacă confidențialitatea este prioritară, BNM ar trebui să fie pregătită să răspundă întrebărilor cu privire la operațiunile ELA în curs. Strategia de comunicare ar trebui să fie încorporată în exercițiile periodice de simulare ELA.

Strategia de comunicare a BNM, care în prezent este fragmentată, ar trebui să aibă obiective clare și ținte măsurabile. BNM ar putea efectua sondaje periodice pentru a evalua cunoștințele publicului cu privire la subiectele legate de BNM, contribuind astfel la îmbunătățirea comunicării. BNM și-a identificat publicul țintă și utilizează o gamă largă de instrumente pentru a interacționa eficient cu acesta, însă site-ul său web ar trebui să fie mai ușor de utilizat. De asemenea, ar trebui să își documenteze procesele de comunicare și să le integreze în activitățile de bază precum supravegherea, stabilitatea financiară și emiterea de avize. În plus, BNM ar trebui să își îmbunătățească mecanismele de confidențialitate prin publicarea motivelor pentru respingerea cererilor de informații, divulgarea contribuțiilor părților interesate cu privire la politica sa de

confidențialitate și furnizarea de informații cu privire la litigiile juridice legate de confidențialitate și secret.

Tabel 1. Moldova: Sinteză de transparență a Băncii Naționale a Moldovei

Pilon	Principiu		Sub principiu		Practici		
					Bază	Extins	Comp.
I. Conducere	1.1.	Structura Legală					
	1.2.	Mandat					
	1.3.	Autonomie	1.3.1.	Instituțional/Operațional			
			1.3.2.	Funcțional			
			1.3.3.	Personal			
			1.3.4.	Financiar			
	1.4.	Luarea deciziilor					
	1.5.	Managementul Riscului	1.5.1.	Expunerea la risc			
			1.5.2.	Cadrul de risc			
	1.6.	Cadrul de responsabilitate	1.6.1.	Acorduri			
			1.6.2.	Instrumente			
			1.6.3.	Anticorupție/COC			
			1.6.4.	Managementul Capitalului Uman			
	1.7.	Comunicare	1.7.1.	Acorduri			
			1.7.2.	Strategie/Instrumente			
	1.8.	Confidențialitate					
II. Politici	2.1.	Politica monetară	2.1.1.	Obiective/Cadru			
			2.1.2.	Decizii de Politică			
			2.1.3.	Analiză de susținere			
	2.2.	Administrarea valutară (Forex (FX)) și fluxurile financiare transfrontaliere	2.2.1.	Obiective/Cadru			
			2.2.2.	Decizii de Politică			
			2.2.3.	Analiză de susținere			
	2.3.	Managementul schimbului valutar (FX)	2.3.1.	Obiective/Cadru			
			2.3.2.	Decizii de Politică			
			2.3.3.	Analiză de susținere			
	2.4.	Managementul rezervelor valutare	2.4.1.	Obiective/Cadru			
			2.4.2.	Decizii de Politică			
			2.4.3.	Analiză de susținere			
	2.5.	Macroprudențial	2.5.1.	Obiective/Cadru			
			2.5.2.	Decizii de Politică			
			2.5.3.	Analiză de susținere			

Tabel 1. Moldova: Sintează de transparență a Băncii Naționale a Moldovei (permanent)							
Pilon		Principiu	Sub principiu		Practici		
					Bază	Extins	Comp.
	2.6.	Supraveghere microprudențială					
	2.7.	Asistență de lichiditate în situații de urgență (ELA)	2.7.1.	Suport de lichiditate la nivel de piață			
			2.7.2.	Suport bilateral pentru lichidități			
	2.8.	Rezoluție					
	2.9.	FMI					
	2.10.	Integritate Financiară	2.10. (a) AML/CFT supraveghere				
			2.10. (b) AML/CFT controale interne				
	2.11.	Protecția Consumatorului					
III. Operațiuni	3.1.	Politica Monetară	3.1.1.	Instrumente			
			3.1.2.	Asigurare			
			3.1.3.	Acces			
	3.2.	Administrarea valutară (Forex (FX)) și fluxurile financiare transfrontaliere	3.2.1.	Instrumente			
			3.2.2.	Asigurare			
	3.3.	Managementul schimbului valutar (FX)	3.3.1.	Instrumente			
			3.3.2.	Asigurare			
	3.4.	Managementul rezervelor valutare	3.4.1.	Instrumente			
			3.4.2.	Asigurare			
			3.4.3.	Evaluare			
	3.5.	Simulări de criză	3.5.1.	Evaluări ale situațiilor financiare			
			3.5.2.	Metode ST			
			3.5.3.	Asigurare ST			
			3.5.4.	Utilizarea rezultatelor ST			
	3.6.	Macroprudențial	3.6.1.	Instrumente			
			3.6.2.	Punerea în aplicare			
	3.7.	Supravegherea microprudențială					
	3.8.	Asistență de lichiditate în situații de urgență (ELA)	3.8.1.	Suport de lichiditate la nivelul întregii piețe			
			3.8.2.	Suport bilateral pentru lichidități			
	3.9.	Rezoluție					
	3.10.	FMI					
	3.11.	Integritatea financiară	3.11. (a) Supraveghere AML/CFT				

Tabel 1. Moldova: Sinteză de transparență a Băncii Naționale a Moldovei
(permanent)

Pilon	Principiu	Sub principiu	Practici		
			Bază	Extins	Comp.
		3.11. (b) AML/CFT controale interne			
	3.12	Protecția consumatorului			
IV.Rezultat	4.1.	Politica monetară	4.1.1. Acțiuni de guvernanță		
			4.1.2. Politici		
			4.1.3. Operațiuni		
	4.2.	Administrarea valutară (Forex (FX)) și fluxurile financiare transfrontaliere	4.2.1. Acțiuni de guvernanță		
			4.2.2. Politici		
			4.2.3. Implementare		
	4.3.	Managementul schimbului valutar (FX)	4.3.1. Acțiuni de guvernanță		
			4.3.2. Politici		
			4.3.3. Operațiuni		
	4.4.	Managementul rezervelor valutare	4.4.1. Acțiuni de guvernanță		
			4.4.2. Raportarea privind Imp.		
			4.4.3. Rezultate Financiare		
	4.5.	Macroprudențial	4.5.1. Acțiuni de guvernanță		
			4.5.2. Politici		
	4.6.	Supraveghere Microprudențială			
	4.7.	Asistență de lichiditate în situații de urgență (ELA)	4.7.1. Suport de lichiditate la nivelul pieței		
			4.7.2. Suport bilateral pentru lichidități		
	4.8.	Rezoluție			
	4.9.	FMI			
	4.10.	Integritate Financiară	4.10. (a) AML/CFT supraveghere		
			4.10. (b) AML/CFT controale interne		
	4.11.	Protecția consumatorilor			
V. Relații oficiale	5.1.	Guvern	5.1.1. Instituțional		
			5.1.2. Financiar		
			5.1.3. Instrumente		
			5.1.4. Rezultat		
	5.2.	Agenții naționale	5.2.1. Instituțional		
			5.2.2. Instrumente		

Tabel 1. Moldova: Sintează de transparență a Băncii Naționale a Moldovei (încheiat)							
Pilon	Principiu		Sub principiu		Practici		
					Bază	Extins	Comp.
			5.2.3.	Macroprudențial			
			5.2.4.	Stabilitate Financiare			
	5.3	Agentii străine	5.3				
	5.4	Alte raporturi	5.4.1.				
	Indică „Nu se aplică”				Indică „Nu a fost implementat”		
Source: IMF staff construction.							

RECOMANDĂRI DE BAZĂ¹

1. **Efficientizarea cadrului de comunicare și sporirea accesibilității acestuia pentru public**, prin dezvoltarea unei abordări instituționale pro active a comunicării; publicarea unui rezumat al documentelor-cheie; simplificarea limbajului pentru a fi înțeles de publicul larg; și îmbunătățirea accesibilității site-ului.
2. **Luarea măsurilor suplimentare pentru a îmbunătăți transparența politicii monetare** prin furnizarea în timp util a mai multor informații cu privire la deliberările din cadrul reuniunilor de politică monetară și prin publicarea analizelor care stau la baza acestora, inclusiv a modelelor de prognoză macroeconomică.
3. **Dezvăluirea regulată a informațiilor privind evaluarea stabilității financiare și publicarea informațiilor semnificative privind simulările de criză**, inclusiv modalitățile, scenariile și ipotezele, precum și datele subiacente, compatibile cu normele privind protecția datelor. Aceasta ar trebui să includă, de asemenea, o explicație a modului în care ELA contribuie la stabilitatea financiară.
4. **Consolidarea dezvoltării Raportului privind stabilitatea financiară**, discutarea acestuia într-un forum de stabilitate financiară, invitând părțile interesate relevante și, de preferință, prezentarea acestuia Parlamentului.
5. **Îmbunătățirea dezvoltării activităților Comitetului național pentru stabilitate financiară (CNSF)**, inclusiv publicarea ordinii de zi, a principalelor sarcini și a rezultatelor fiecărei reuniuni, păstrând în același timp confidențialitatea informațiilor sensibile. .
6. **Sporirea transparenței în supravegherea AML/CFT**, prin publicarea unei imagini de ansamblu a politicilor sale de supraveghere bazate pe riscuri, prin furnizarea de statistici privind personalul și denumirea instituțiilor financiare sancționate, prin descrierea reglementărilor sale interne în domeniul AML/CFT și a măsurilor de reducere a riscurilor și prin includerea unui rezumat al acestor activități în rapoartele sale anuale.
7. **Îmbunătățirea transparenței gestionării valutare și a reglementărilor privind fluxurile transfrontaliere de capital**, prin publicarea și explicarea planului de liberalizare a contului de capital și prin dezvăluirea procesului decizional pentru stabilirea politicii valutare și pentru intervențiile valutare.
8. **Îmbunătățirea dezvoltării guvernantei băncii centrale**, prin publicarea regulamentului de procedură al Comitetului executiv și al Consiliului de supraveghere.
9. **Îmbunătățirea măsurilor sale de confidențialitate**, prin publicarea motivelor de respingere a cererilor de informații, prin dezvăluirea contribuțiilor părților interesate cu privire la politica sa de confidențialitate și prin furnizarea de informații cu privire la litigiile juridice legate de

¹ Vă rugăm să consultați tabelul de analiză detaliată din anexa I pentru o prezentare completă a recomandărilor privind transparența înțeleaptă

CONFIDENTIALITATE ȘI SECRET

10. Sporirea transparenței relațiilor sale cu Guvernul, prin dezvăluirea modului în care această cooperare are loc în practică și prin dezvăluirea acordurilor cu Guvernul și cu agențiile care stabilesc condițiile și instrumentele ulterioare ale relației, cu excepția publicării informațiilor sensibile.

11. Îmbunătățirea transparenței relațiilor sale cu alte agenții naționale prin publicarea acordurilor bilaterale și interinstituționale care au ca scop schimbul de informații și cooperarea, în cazul în care omologul este de acord cu publicarea și divulgarea acestora.

SCOP ȘI OBIECTIVE

12. Ca răspuns la solicitarea din partea BNM, misiunea a efectuat evaluarea în corespundere cu Codul de transparență al băncilor centrale. Domeniul de aplicare al evaluării acoperă toate principiile CBT, cu excepția celor care nu sunt îndeplinite de BNM (de exemplu, protecția consumatorilor) sau care nu intră în domeniul de aplicare al evaluării CBT, având în vedere existența standardelor internaționale stabilite (de exemplu, supravegherea și rezoluția micro prudențială și infrastructura piețelor financiare). Aceste principii sunt notate cu „Nu se aplică” în evaluare.

13. Revizuirea este menită să permită BNM să își evalueze practicile de transparență, cu scopul de a identifica punctele forte și domeniile care necesită îmbunătățiri. Evaluarea cartografiază opțiunile de transparență ale BNM în comparație cu o serie de bune practici detaliate în CBT, care acoperă transparența în:

(i) guvernanta; (ii) politici; (iii) operațiuni; (iv) rezultate; și (v) relații oficiale. Evaluarea urmărește să ajute BNM în consolidarea în continuare a dialogului cu părțile interesate și în găsirea unui echilibru adecvat între independență și responsabilitate. Deși este important de menționat că evaluarea CBT nu este o evaluare a politicilor băncii centrale, evaluarea cuprinzătoare a practicilor de transparență ar fi benefică pentru BNM în eforturile sale de a spori eficacitatea politicilor. Varietatea practicilor CBT nu este menită să fie un instrument de clasificare a băncilor centrale în funcție de transparență, după cum se menționează în [IMF Policy Paper Central Bank Transparency Code](#).

ABORDARE ȘI METODOLOGIE

14. Abordarea misiunii privind evaluarea a constat într-o analiză documentară și discuții aprofundate cu BNM și principalele părți interesate ale acesteia. Echipa misiunii a efectuat o analiză documentară preliminară pe baza informațiilor disponibile publicului și a chestionarului de autoevaluare furnizat de BNM înainte de misiune². Aceste analize documentare au constituit baza discuțiilor cu conducerea și personalul BNM, precum și a întâlnirilor cu principalele părți interesate (din sectorul public și privat, inclusiv mediul academic, grupurile țintă și jurnaliști).³ Reuniunile au facilitat înțelegerea și colectarea opiniilor și experiențelor BNM cu privire la practicile sale de transparență. Mai mult de 40 de întâlniri au avut loc pe parcursul a două săptămâni. Reuniunile cu principalele părți interesate au fost planificate în coordonare cu banca centrală, deși personalul BNM

² The mission took place during November 7–18, 2024, and initiatives implemented after the review date have not been considered.

³ See Annex III for the list of BNM's units and external stakeholders

nu a participat la aceste reuniuni. Echipa a apreciat în mod deosebit calitatea foarte ridicată a cooperării, inclusiv furnizarea de servicii de autoevaluare, documentare, asistență tehnică și precum și facilitarea calendarului reuniunilor misiunii, și mulțumește călduros personalului BNM.

15. Evaluarea a fost efectuată principiu cu principiu, luând în considerare dimensiunile relevante ale transparenței. Evaluarea cartografiază practicile de transparență ale BNM în funcție de o serie de bune practici și a fost revizuită în contextul mandatului legal și al contextului politic al BNM, precum și al cadrului legal general predominant. Evaluarea a luat în considerare, de asemenea, dimensiuni importante ale transparenței, inclusiv: (i) actualitatea; (ii) periodicitatea; și (iii) calitatea divulgării. Aceasta din urmă este considerată în termeni de accesibilitate și ușurință în înțelegere, în special de către publicul larg. Evaluarea a luat, de asemenea, în considerare opiniile exprimate de părțile interesate ale BNM.

CONTEXT

16. Modalitățile de guvernare ale BNM rămân în general adecvate, dar autonomia instituției ar trebui consolidată în continuare. Cadrul juridic care guvernează BNM constă în Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, care a fost modificată recent de mai multe ori pentru a consolida mandatul, autonomia și structura decizională a BNM. Legea stipulează clar că obiectivul fundamental al BNM este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Consiliul de supraveghere, Guvernatorul și Comitetul executiv sunt structurile decizionale cheie ale BNM. Personalul FMI a fost profund implicat în consolidarea mecanismelor de guvernare ale BNM, inclusiv în diagnosticul de guvernare din 2020, evaluarea de către FMI a credibilității și siguranței BNM din 2021 și cea mai recentă misiune de evaluare a guvernării. Preocupările cu privire la independența BNM persistă. Mecanismele de guvernare îmbunătățite privind numirea și demiterea, convenite cu FMI, au fost încorporate în cele mai recente proiecte de modificare a Legii BNM.

17. BNM este o parte integrantă a arhitecturii stabilității financiare a Moldovei. Aceasta își îndeplinește mandatul de stabilitate financiară utilizând instrumente de politică atât macroprudențiale, cât și microprudențiale. Responsabilitățile sale includ reglementarea și supravegherea prudențială a sectorului bancar, supravegherea sistemelor de plăți, stabilirea instrumentelor de politică macroprudențială și identificarea băncilor de importanță sistemică. Monitorizarea stabilității financiare implică identificarea riscurilor și vulnerabilităților atât la nivel individual, cât și la nivel de sistem, pentru a evalua impactul acestora asupra instituțiilor supravegheate. De asemenea, BNM acționează în calitate de autoritate de rezoluție pentru bănci. Raportul anual privind stabilitatea financiară este principalul instrument de comunicare al BNM privind stabilitatea financiară. Rolul BNM în stabilitatea financiară a Republicii Moldova a fost consolidat anul trecut prin extinderea mandatului său de supraveghere la sectorul financiar nebanca. Guvernatorul BNM prezidează Comitetul național pentru stabilitate financiară, care pune în aplicare politica macroprudențială și gestionează crizele sistemice. În timp ce BNM are autonomie în luarea deciziilor privind introducerea și calibrarea instrumentelor macroprudențiale, CNSF are competența de a emite recomandări. Din luna iulie a anului trecut, BNM este responsabilă de reglementarea și supravegherea sectorului asigurărilor, a organizațiilor de creditare nebanca, a asociațiilor de economii și împrumut și a birourilor istoriilor de credit. Se așteaptă ca această unificare să îmbunătățească supravegherea riscului sistemic, să asigure o reglementare mai eficientă

și să creeze condiții de concurență echitabile pentru politica macroprudențială. În urma fraudei semnificative din sistemul bancar național de la mijlocul anilor 2010, autoritățile au consolidat sistemul de supraveghere financiară, a consolidat rețeaua de siguranță financiară și a îmbunătățit regimul de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului (AML/CFT).

18. Prin intermediul politicii sale solide și a eforturilor active de comunicare, BNM tinde să-și îmbunătățească imaginea publică, depășind moștenirea crizei bancare din 2014-2015.

BNM se angajează să comunice în mod deschis și transparent, pe baza principiilor stabilite în strategia sa de comunicare. Principalele canale de comunicare includ pagina-web oficială a BNM, comunicatele de presă și alte materiale publicate, precum și rapoartele emblematică (Raportul privind inflația și Raportul privind stabilitatea financiară). BNM utilizează în mod activ media socială în cadrul comunicărilor sale. BNM a fost criticată în mod repetat pentru că nu a făcut suficient pentru a recupera activele furate prin fraudă bancară, în timp ce reputația sa a fost, de asemenea, pătată de procedurile penale împotriva conducerii BNM și a personalului presupus implicat în fraudă bancară.

PRINCIPALELE CONSTATĂRI

A. Pilon I. Transparență în guvernare

Structură Legală, Mandatul și Procesul decizional

19. BNM oferă informații detaliate cu privire la structura sa juridică, mandatul și guvernarea băncii centrale, iar pe pagina-web oficială pot fi găsite aproape toate actele legislative relevante actualizate. Cadrul juridic privind BNM este bine stabilit în Legea BNM. Această lege și pagina-web a BNM oferă o prezentare generală foarte clară a obiectivelor, funcțiilor și competențelor instituției. Legea BNM conține, de asemenea, dispoziții referitoare la supravegherea băncilor, iar cadrul juridic este clar cu privire la legea care prevalează în caz de conflict cu alte legi. BNM intră (cu excepții) sub incidența prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional, care obligă BNM să furnizeze informații despre activitățile sale și să consulte cetățenii și alte părți interesate atunci când ia decizii, cum ar fi ajustarea cadrului juridic al BNM. Dezvăluirea ar putea fi îmbunătățită prin publicarea pe pagina-web a BNM a Regulamentelor de procedură ale Comitetului executiv și a Consiliului de supraveghere.

20. BNM poate lua în considerare publicarea pe pagina-web oficială a unor informații suplimentare privind autonomia membrilor Consiliului de supraveghere și a Comitetului executiv. Legea BNM stipulează în mod clar că membrii organelor sale de conducere trebuie să fie independenți în exercitarea sarcinilor care le sunt conferite prin această lege și nu trebuie să solicite sau să primească instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă parte terță. Autoritățile publice, precum și orice alte părți terțe, nu trebuie să încerce să influențeze membrii organelor de conducere ale BNM în exercitarea atribuțiilor lor. Cu toate acestea, transparența autonomiei BNM ar putea fi sporită prin divulgarea regulamentelor interne care reglementează remunerația membrilor organelor decizionale, precum și a oricăror modalități detaliate de determinare a acesteia. De asemenea, se recomandă divulgarea regulamentelor și a procedurilor decizionale interne pentru stabilirea și valorificarea bugetului. Transparența autonomiei BNM ar fi îmbunătățită și mai mult prin explicarea pe pagina-web oficială în ce constă aceasta, a modului în care este implementată în practică și care este rațiunea acestei autonomii.

21. Transparența procesului decizional intern este sporită dacă BNM explică în termeni generali modul în care funcționează Comitetul executiv și Consiliul de supraveghere. BNM detaliază în legislația sa, pe pagina-web oficială și în Raportul anual structura sa organizațională, inclusiv responsabilitățile Consiliului de supraveghere și ale Comitetului executiv, componența și competențele acestora, precum și unele reguli procedurale privind reuniunile lor. Ceea ce nu este clarificat de BNM sunt dispozițiile detaliate privind procesul decizional intern cu privire la o gamă largă de activități ale BNM, în special modul în care sunt pregătite deciziile organelor de conducere și ce norme specifice se aplică cu privire la procesul decizional în cadrul organelor de conducere. În plus, procesul decizional al BNM ar putea fi clarificat și mai mult prin publicarea planurilor de activitate anuale ale organelor de conducere. În aceeași ordine de idei, ar putea fi făcute publice regulamentele și planurile de activitate ale Comitetului pentru investiții, Comitetului pentru riscuri și Comitetului pentru continuitatea activității.

Rubrica 1. Moldova: Legea privind transparența în procesul decizional

Legea privind transparența în procesul decizional din Republica Moldova (Legea nr. 239/2008), stabilește normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități publice și reglementează raporturile lor cu cetățenii, cu asociațiile constituite în corespundere cu legea, cu alte părți interesate în vederea participării la procesul decizional. Prin instituționalizarea participării publice, legea urmărește să îmbunătățească calitatea guvernării și să promoveze o mai mare responsabilitate a autorităților publice față de societate.

Legea privind transparența în procesul decizional obligă Banca Națională a Moldovei (BNM) să furnizeze informații despre activitățile sale și să consulte cetățenii și alte părți interesate atunci când ia decizii, cum ar fi ajustarea cadrului juridic al BNM. Cu toate acestea, legea exceptează anumite decizii și reuniuni de la procesul de consultare atunci când acestea implică informații confidențiale sau chestiuni urgente.

În baza acestei legi, BNM a adoptat un regulament care se aplică procesului de elaborare și adoptare de către Banca Națională a Moldovei a actelor legislative și actelor administrative (proiecte de decizii), care pot avea impact economic sau social (asupra modului de viață, drepturilor omului, serviciilor publice etc.)

Acest regulament prevede că documentele referitoare la politica monetară, rezervele obligatorii, cursul de schimb oficial, intervențiile pe piață, garanțiile valutare, analizele macroeconomice și deciziile urgente sunt exceptate de la cerințele de consultare ale legii. Aceste excepții înseamnă că, în practică, numai actele de reglementare general aplicabile ale BNM intră sub incidența obligațiilor de consultare ale Legii privind transparența în procesul decizional.

Source: IMF staff.

Cadrul de gestiune a riscurilor și responsabilitate

22. Transparența privind gestiunea riscurilor ar putea fi îmbunătățită, în ceea ce privește cadrul de gestiune a riscurilor.

Expunerea la risc a BNM este prezentată în mod cuprinzător și acoperă patru categorii de riscuri: (i) financiare, inclusiv riscurile de credit, de lichiditate și de piață; (ii) strategice; (iii) operaționale; și (iv) climaterice. BNM gestionează riscurile pentru a asigura realizarea sarcinilor de bază (astfel cum sunt stabilite la art. 5 din Legea BNM), a obiectivelor strategice și a obiectivelor proceselor de activitate, în conformitate cu toleranța la risc și apetitul la risc aprobate de Consiliul de supraveghere al BNM. Raportul anual și pagina-web oficială a BNM prezintă informații privind cadrul cuprinzător

REPUBLIC OF MOLDOVA

de gestiune a riscurilor care guvernează toate categoriile de riscuri la care este expusă BNM. În conformitate cu Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale, aprobat de Consiliul de supraveghere, BNM aliniază guvernanta sistemului de control intern și gestiunea riscurilor operaționale la standardele internaționale COSO, ISO 31000 și la practicile de vârf. O structură de guvernanta a riscurilor include Comitetul de audit, care monitorizează eficiența sistemului de control intern și a gestiunii riscurilor, precum și un Comitet de risc la nivel executiv. Pentru a îmbunătăți și mai mult transparența, BNM ar putea lua în considerare îmbunătățirea prezentării în Raportul anual a: (i) unei descrieri a procesului continuu de identificare, evaluare și atenuare a riscurilor; (ii) oricăror evoluții în cadrul de risc al BNM; și (iii) unei imagini de ansamblu la nivel înalt a politicilor și aranjamentelor care vizează protejarea resurselor financiare ale BNM pentru perioadele de criză.

23. Transparența mecanismelor de supraveghere ale BNM este cuprinzătoare. BNM dispune de un Comitet de audit (CA) al cărui Cartă/Regulament privind funcționarea Comitetului de audit este publicat și se așteaptă să fie revizuit în 2025. Componenta CA, împreună cu biografiile membrilor CA, sunt publicate pe pagina-web oficială a BNM. Mandatul Comitetului de audit este prevăzut în mod explicit în Cartă: acesta monitorizează procesul de raportare financiară; monitorizează eficiența sistemului de control intern și de management al riscurilor; monitorizează și direcționează funcția de audit intern, independența și activitatea auditului extern. Raportul anual și situațiile financiare anuale sunt examinate de Comitetul de audit înainte de a fi aprobate de CS. CA publică, de asemenea, un raport al Comitetului de audit privind activitățile sale, ca parte a Raportului anual. Acestea fiind spuse, transparența ar putea fi sporită prin furnizarea de informații mai detaliate privind activitățile din Raportul Comitetului de audit.

24. Practicile de raportare financiară sunt cuprinzătoare, iar mecanismul de audit extern este bine stabilit. După cum prevede Legea cu privire la BNM, situațiile financiare anuale sunt întocmite în conformitate cu standardele de contabilitate recunoscute la nivel internațional (IFRS) și sunt auditate, în conformitate cu Standardele internaționale de audit (IAS), de către o firmă de audit independentă, confirmată de Consiliul de supraveghere prin rotație pe o perioadă de cinci ani. Legea cu privire la BNM conține prevederi privind raportarea sa către Parlament și mecanismele sale interne de responsabilitate. BNM publică pe pagina-web oficială un set complet de situații financiare auditate independent. Raportul auditorului extern precizează că auditul a fost efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit.

25. Transparența privind mecanismele de audit intern este completă. Legea cu privire la BNM și pagina-web oficială a BNM sunt clare cu privire la funcția de audit intern a BNM (articolul 33). Carta auditului intern (aprobată de Consiliul de supraveghere în temeiul Regulamentului cu privire la funcționarea Departamentului de audit intern) definește scopul, competențele și responsabilitățile auditului intern și ale controlorului general, în timp ce actul general reglementează modul de efectuare a auditului intern și de raportare, în conformitate cu standardele de audit intern acceptate la nivel internațional. Pagina-web a BNM oferă o descriere clară a funcției de audit intern și a mandatului acesteia, care este executat în conformitate cu Standardele pentru practica profesională a auditului intern (IPPF) ale Institutului Auditorilor Interni (IIA) și consacrat în Carta aprobată de Consiliul de supraveghere (notă: în prezent, Carta auditului intern este în curs de revizuire pentru a fi aliniată la Standardele globale ale IIA, care vor intra în vigoare la 9 ianuarie 2025). În plus, Raportul anual 2023 include o secțiune privind activitățile departamentului de audit intern, care prezintă: obiectivele principale; alinierea la IPPF; conformitatea cu standardele IIA în conformitate cu Raportul

de evaluare externă a calității din 17 martie 2021 și acțiunile întreprinse pentru punerea în aplicare a planului de acțiune aprobat; precum și un grad de finalizare a planului anual de audit intern și acoperirea universului de audit.

26. Practicile de transparență privind guvernanta și gestionarea capitalului uman sunt clasificate la nivelul „extins”. BNM publică pe pagina-web oficială și în Raportul anual o serie de referințe legate de gestionarea resurselor sale umane, inclusiv cu privire la dezvoltarea personalului, diversitate și incluziune, recrutare și retenție. Există în continuare oportunități de îmbunătățire a transparenței prin furnizarea de informații privind raportarea și revizuirea aspectelor legate de personal între conducerea de nivel mediu/superior și subdiviziunea responsabilă pentru supravegherea acestor aspecte.

Comunicare și Confidențialitate

27. Strategia de comunicare a BNM este fragmentată. Comunicarea BNM se concentrează pe atingerea obiectivului principal: ancorarea anticipațiilor inflaționiste aproape de ținta stabilită de BNM și creșterea credibilității în sectorul financiar-bancar. BNM furnizează informații cu privire la funcția sa de comunicare și, deși urmează orientări juridice clare privind raportarea și accesibilitatea datelor, aceasta nu dezvăluie principii, orientări sau procese interne detaliate pentru comunicarea externă. Conducerea BNM a recunoscut la începutul anului 2024, necesitatea de a îmbunătăți metodele de comunicare și formele de divulgare a informațiilor către părțile interesate. Noua strategie de comunicare a BNM - care se preconizează că va fi finalizată în 2025 - ar trebui să aibă obiective mai clare și acolo unde este posibil, obiective măsurabile. În special, BNM ar putea efectua sondaje periodice pentru a continua să evalueze cunoștințele publicului cu privire la subiectele BNM, ceea ce ar putea contribui la îmbunătățirea comunicării. De asemenea, ar trebui să își documenteze procesele de comunicare și să le integreze în activitățile de bază, cum ar fi supravegherea, stabilitatea financiară și emiterea de avize.

28. BNM s-a identificat în mod clar cu publicul său țintă și utilizează o gamă largă de instrumente pentru a interacționa eficient cu acesta, însă pagina-web oficială ar trebui să fie mai ușor de utilizat. În special, BNM ar trebui să își modernizeze pagina-web pentru o navigare ușoară, folosind un limbaj simplificat, mai multe imagini și tablouri de bord. De asemenea, este important să se asigure că conținutul este întotdeauna relevant, bazat pe valoare și răspunde nevoilor publicului țintă. Pentru a realiza acest lucru, BNM ar putea pregăti mesaje bazate pe conținuturile și publicațiile sale cheie într-un limbaj mai simplu, cu ajutorul ilustrațiilor, pentru a avea acces la un public mai larg. Inițiativele în curs cu copiii și cadrele universitare ar trebui să continue să promoveze educația. În cele din urmă, rapoartele-cheie, cum ar fi RSF - ar trebui, de asemenea, să facă obiectul unei mai mari publicități către publicul țintă prin intermediul mai multor canale, evidențiind principalele sale constatări. În plus, este necesar de asemenea, să se îmbunătățească procesul de elaborare a noilor regulamente, care ar trebui să fie îmbunătățit pentru a permite părților interesate să înțeleagă mai bine portofoliul de regulamente preconizate, calendarul pentru transmiterea observațiilor, precum și data punerii în aplicare.

29. Practicile de confidențialitate ale BNM sunt susținute de un cadru juridic solid și sunt transparente, deși sunt necesare îmbunătățiri suplimentare. Legea privind accesul la informațiile publice și articolul 36 din Legea BNM abordează protecția informațiilor confidențiale. BNM are o pagină web dedicată pentru „Solicitări de informații de interes public și petiții”, care oferă referințe la

legile aplicabile relevante și descrie procedura de depunere a cererilor de informații de interes public, precum și petițiile. În cazuri rare, atunci când BNM decide să respingă cererea de acces la informațiile publice, aceasta detaliază motivele restricționării accesului, cu referire la protejarea intereselor specifice. Atunci când decide să nu permită accesul la anumite informații și în cazurile în care consideră că există un interes public ridicat, BNM poate lua în considerare publicarea, într-o secțiune dedicată pe pagina web a BNM, a unei declarații cu motivele respingerii unei cereri de acces liber la informații. De asemenea, aceasta ar putea lua în considerare publicarea de informații cu privire la solicitarea activă de informații din partea părților interesate cu privire la politica sa de confidențialitate. De asemenea, ar putea publica informații cu privire la eventualele litigii juridice legate de politica sa privind confidențialitatea și secretul.

B. Pilonii II, III și IV. Transparență în politici, operațiuni și rezultat

Politica Monetară

30. Pe baza mandatului său clar, cadrul politicii monetare a BNM este bine dezvoltat. BNM dezvoltă efectiv cadrul său de politică monetară, cuprinzând obiectivul, strategia și instrumentele pentru a-și atinge obiectivul. Mai mult, BNM își dezvoltă cadrul operațional, inclusiv obiectivele sale, și leagă ținta inflației la cadrul său operațional printr-o descriere a mecanismului de transmisie a politicii monetare în strategia de politică monetară pe termen mediu publicată pe pagina-web oficială. Obiectivul de inflație actual este de cinci la sută anual, cu o posibilă abatere de $\pm 1,5$ puncte procentuale. BNM ar putea spori dezvoltarea sa, oferind mai multe informații despre procesul de stabilire a țintei, deoarece nu este înțeleasă de părțile interesate externe. BNM a avut în vedere îmbunătățirea accesibilității politicii sale monetare prin simplificarea limbajului declarațiilor, folosind media socială pentru a transmite mesaje cheie și efectuarea forumurilor de politici monetare care să ajungă la publicul mai larg.

31. BNM și-a mărit semnificativ transparența cadrului de politică monetară, deși dezvoltarea deciziilor sale și a previziunilor bazate pe modele ar putea fi îmbunătățită. BNM se întrunește de opt ori pe an în cadrul unor ședințe ordinare de politică monetară, conform calendarului aprobat. Patru ședințe de politică monetară sunt asociate cu Raportul asupra inflației, care este principalul instrument de comunicare ce reflectă cele mai recente analize ale mediului economic intern și extern, evoluțiile procesului inflaționist și situația economică. Celelalte patru ședințe sunt dedicate evaluării abaterii riscurilor de la nivelul inflației prognozat, fiecare ședință este însoțită de o declarație detaliată a politicii monetare care explică decizia și de o conferință de presă condusă de Guvernator. Mai mult, rezumatele procesului-verbal al ședințelor Comitetului executiv al BNM cu privire la decizia de politică monetară sunt publicate în Raportul asupra inflației cu o frecvență de șase luni de la adoptarea deciziei. BNM și-ar putea îmbunătăți comunicarea prin publicarea deciziei la câteva săptămâni după fiecare ședință și prin furnizarea mai multor informații despre deliberările Comitetului executiv concentrate pe riscurile din jurul proiecției centrale. Mai mult, BNM poate dezvălui modelul de prognoză, care este o contribuție importantă pentru procesul de luare a deciziilor politicii monetare.

Administrarea valutară (Forex) și fluxurile financiare transfrontaliere

32. Obiectivele politicii, cadrele legale și instituționale pentru administrarea FX și reglementarea fluxurilor financiare transfrontaliere sunt clar definite și dezvăluite, asigurând transparența și claritatea. Rolurile, responsabilitățile și puterile Băncii Centrale sunt separate în mod distinct de cele ale Guvernului și ale altor agenții, astfel cum sunt încorporate în cadre legale relevante, cum ar fi Legea privind Banca Națională și Legea privind operațiunile valutare. BNM dezvăluie rolurile și responsabilitățile organelor sale de luare a deciziilor, iar deciziile de politică sunt dezvăluite cu suficient timp înainte pentru ca părțile afectate să se adapteze. BNM comunică în timp util considerațiile generale și rezultatele preconizate ale deciziilor politice, îmbunătățind transparența cu dezvăluiri detaliate.

33. BNM a definit și dezvăluit în mod clar instrumentele sale de implementare pentru politicile de administrare a fluxului de capital și schimb valutar (FX), inclusiv cadrul de reglementare, licențe, rapoarte, instrumente de monitorizare și aplicare și tranzacții FX.

Acest cadru detaliază tipurile și ierarhia instrumentelor de reglementare, licențele și aprobările pe care BNM le poate acorda, rapoartele necesare, instrumentele de monitorizare și aplicare disponibile (inclusiv sancțiuni) și operațiuni FX cu taxe aplicabile. Specifică activitățile, persoanele și tranzacțiile pe care BNM le reglementează, licențele, aprobă, monitorizează și sancțiunile, împreună cu regulile, condițiile și documentația necesare. Cadrul prezintă, de asemenea, procedurile pentru acordarea sau refuzul licențelor și aprobărilor, calendarului deciziei și rolurilor organelor de luare a deciziilor. Sunt detaliate cerințele, formularele, orientările și sfera sancțiunilor pentru neconformitate, precum și entitățile și persoanele eligibile pentru operațiunile FX. Deciziile, inclusiv motivele pentru respingerea cererilor, sunt comunicate prompt. BNM poate lua în considerare furnizarea de scurte descrieri ale instrumentelor de reglementare și explicarea licențelor și a instrumentelor de politici prin intermediul casetei Q&A.

34. BNM oferă informații despre organele sale de conducere, responsabilitățile acestora pentru implementarea politicilor și raportarea performanței. BNM poate lua în considerare dezvăluirea modului în care politica interacționează cu alte politici, cum ar fi politicile monetare, macroprudențiale și fiscale. BNM dezvăluie informații detaliate despre acțiunile întreprinse pentru atingerea obiectivelor politicii și rezultatele acestora. În plus, BNM dezvăluie în mod regulat informații detaliate despre cadrul de reglementare și modificările aduse acestuia, entitățile și persoanele fizice licențiate (inclusiv detaliile și activitățile acestora), sancțiunile pentru nerespectare și date agregate despre fluxurile financiare transfrontaliere și tranzacțiile valutare din interiorul țării.

35. O comunicare eficientă poate spori credibilitatea strategiei de liberalizare a contului de capital, arătând că planul este cuprinzător, consecvent între politici și adaptabil la circumstanțele în schimbare. Publicarea planului general de liberalizare, chiar și fără toate detaliile, creează așteptări de angajament față de implementarea acestuia și încurajează înțelegerea modului în care sunt interconectate etapele de liberalizare și reformele de susținere. Poate consolida încrederea prin explicarea transparentă a modului în care reformele de sprijin sporesc treptat capacitatea de a gestiona fluxuri de capital mari și potențial volatile, asigurându-se că țara poate valorifica beneficiile unei deschideri crescute.

Managementul schimbului valutar

36. BNM prezintă obiectivele generale ale politicii sale de intervenție valutară, interacțiunea acesteia cu politica monetară și cadrele juridice și instituționale relevante. Cu toate acestea, BNM nu își dezvăluie structura decizională, procesul sau autoritatea în ceea ce privește deciziile de intervenție pe piața valutară. În cadrul regimului de curs de schimb flotant, deciziile individuale de intervenție nu sunt comunicate separat. În schimb, raționamentul și analiza economică care stau la baza acestor decizii pot fi deduse din informațiile cantitative și strategia de intervenție descrise în Raportul anual și în Strategia politicii monetare.

37. BNM face publice principalele instrumente pe care le utilizează pentru a-și atinge obiectivele de intervenție pe piața valutară (FX). BNM ar putea lua în considerare explicarea raționamentului pentru selectarea acestor instrumente. De asemenea, BNM prezintă cadrul de gestionare a schimburilor valutare, piețele pe care operează (de exemplu, spot și instrumente derivate) și criteriile de alegere a instituțiilor de tranzacționare. Normele care reglementează modurile de operare și piețele sunt definite în regulamente, iar criteriile de eligibilitate pentru contra părțile de gestionare a FX sunt clar stabilite. BNM ar putea lua în considerare prezentarea modului de operare al operațiunilor sale valutare într-o secțiune de sine stătătoare, actualizată periodic pe pagina sa web.

38. BNM raportează lunar pe pagina web oficială cu privire la intervențiile sale, inclusiv volumul agregat al intervențiilor și dacă anumite instrumente au fost cumpărate sau vândute. Cu toate acestea, BNM nu dezvăluie structura sa de guvernare sau responsabilitățile organelor sale de conducere cu privire la gestionarea valutară. BNM ar trebui să facă public procesul său decizional privind instrumentele de gestionare a schimburilor valutare fie în mandatul Comitetului executiv, fie în Raportul anual, fie într-o secțiune dedicată, actualizată periodic pe pagina web oficială. BNM prezintă principalele instrumente pe care le utilizează pentru a atinge obiectivele intervenției valutare și ar trebui să ia în considerare publicarea în raportul său anual a deciziilor sale de politică, a rezultatelor și a oricăror modificări ale mecanismelor operaționale ale politicii sale de gestionare a cursului de schimb.

Gestionarea rezervelor valutare

39. BNM prezintă obiectivele-cheie, expunerea la risc, guvernarea cu responsabilitate de supraveghere și structura de investiții a gestionării rezervelor valutare. De asemenea, prezintă procesul său decizional, principalele ipoteze, metodele de luare a deciziilor privind investițiile și riscurile, precum și alocarea responsabilităților de supraveghere. În plus, BNM prezintă raționamentul și analiza economică care stau la baza deciziilor sale strategice privind investițiile și riscurile.

40. BNM prezintă criterii generale pentru selectarea activelor de rezervă, a instrumentelor și a informațiilor privind riscurile limitate. De asemenea, stabilește criteriile generale pentru selectarea contra părților și a emitenților eligibili. Publicarea unui document de politică de investiții ar crește transparența activităților de gestionare a rezervelor. Un astfel de document de politică ar trebui să prezinte obiectivele strategice, toleranța la risc și liniile directe de alocare a activelor pentru a asigura gestionarea eficientă și sigură a rezervelor.

41. BNM publică informații privind activele și pasivele de rezervă valutară, scurgerile pe termen scurt și angajamentele autorităților monetare în conformitate cu un calendar prestabilit. Situațiile financiare anuale sunt întocmite în conformitate cu o procedură solidă și cadru contabil recunoscut, însoțit de o opinie de audit extern. BNM face publice obligațiile, obiectivele și responsabilitățile instituționale ale organelor sale de decizie privind gestionarea rezervelor. BNM poate lua în considerare divulgarea evaluărilor sale cu privire la acțiunile politice întreprinse.

Politici macroprudențiale

42. BNM prezintă cadrul său de politică macro prudențială, inclusiv obiectivele, strategia și instrumentele sale, precum și metoda de punere în aplicare a strategiei sale. În plus, BNM joacă un rol major în menținerea stabilității financiare datorită responsabilității sale pentru reglementarea și supravegherea prudențială a sectorului bancar și de asigurări, supravegherea funcționării sistemelor de plăți, precum și stabilirea de instrumente de politică macro prudențială și identificarea instituțiilor de importanță sistemică. Recent, Legea cu privire la BNM a fost modificată pentru a oferi claritate cu privire la mandatul BNM în definirea și punerea în aplicare a politicii macro prudențiale în legătură cu entitățile supravegheate de BNM. În plus, pentru a-și exercita atribuțiile, BNM poate aplica, prin act normativ sau act administrativ individual, măsuri macro prudențiale. BNM face publice instrumentele și instrumentele macro prudențiale menite să limiteze diverse aspecte ale riscului din sectorul financiar.

43. Activitățile Comitetului național pentru stabilitate financiară (CNSF) ar putea fi consolidate. Acest comitet interinstituțional desemnat a fost înființat pentru a formula politica de stabilitate financiară și pentru a facilita cooperarea între BNM și diverse agenții guvernamentale în vederea prevenirii și remedierii situațiilor de criză financiară. Cu toate acestea, informațiile publice privind activitățile CNSF sunt limitate. În calitate de secretar, BNM este încurajată, în coordonare cu toți membrii CNSF, să publice ordinea de zi și să divulge informații privind sarcinile, procesul decizional, inclusiv procesele-verbale, și rezultatele reuniunilor CNSF, păstrând confidențialitatea informațiilor sensibile. În particular, CNSF ar trebui să dezvolte o strategie de comunicare cu publicul în timp normal, care să încurajeze încrederea publicului în timpul crizei. În plus, responsabilitatea pentru stabilitatea financiară ar putea fi îmbunătățită. Comunicatul de presă privind ședințele CNSF este publicat ca document intern de către BNM, nu de către CNSF, care este un organism interinstituțional independent.

44. În timp ce BNM publică periodic evaluarea riscurilor financiare, ar fi de dorit o mai mare transparență în ceea ce privește simulările de criză și evaluarea ex post. Aceasta publică o dată pe an informații privind evaluările sale ale vulnerabilităților financiare, inclusiv testele de stres, și este transparentă în ceea ce privește metodele de abordare a riscului sistemic. Cu toate acestea, BNM este încurajată să publice informații privind simulările de criză pentru solvabilitate, precum și ipotezele și scenariile care stau la baza simulărilor de criză pentru riscul de credit, riscul de lichiditate și riscul de contagiune. Raportul privind stabilitatea financiară (RSF), publicat o dată pe an, prezintă evaluarea stabilității financiare de către BNM, precum și măsurile luate pentru monitorizarea și atenuarea riscurilor. Publicarea RSF ar trebui să fie însoțită de o conferință de presă pentru a ajunge la părțile interesate externe și a discuta aspecte legate de stabilitatea financiară și politica macro prudențială. În plus, BNM poate lua în considerare efectuarea de lucrări analitice care să consolideze evaluările ex-post pentru a stabili dacă măsurile macro prudențiale puse în aplicare au avut efectele scontate.

Asistență de lichiditate în situații de urgență

45. Transparența BNM cu privire la cadrul său ELA a fost îmbunătățită considerabil odată cu publicarea Regulamentului BNM privind ELA în 2019. Temeiul juridic pentru ELA este stabilit în Legea cu privire la BNM, articolul 181, și detaliat în Regulamentul nr. 343/2019 privind asistența de lichiditate de urgență („Regulamentul ELA”). Regulamentul privind ELA include toate practicile cuprinzătoare de transparență pentru ELA, bazate pe practicile internaționale, în special eligibilitatea instituțională, condiționalitatea, incluziunea supravegherii și parametrilor financiari. În plus, BNM a oferit o prezentare generală a cadrului ELA într-o notă tehnică conținută în Raportul său privind stabilitatea financiară (RSF) din 2022, menită să sporească gradul de conștientizare a publicului specializat cu privire la cadrul ELA al BNM. Publicarea Regulamentului ELA cuprinzător și explicațiile suplimentare ale cadrului ELA în RSF sunt elemente importante care asigură un nivel ridicat de transparență ex-ante a cadrului ELA al BNM.

46. BNM nu are dispoziții specifice pentru sprijinirea lichidității la nivelul întregii piețe, dar un astfel de sprijin ar putea fi acordat în temeiul competenței generale de a acorda băncilor împrumuturi garantate. Articolul 18 din Legea BNM stabilește că BNM poate acorda băncilor împrumuturi garantate în condițiile stabilite periodic de BNM. Prevederile detaliate ale procesului de acordare a împrumuturilor sunt prezentate în capitolul III, secțiunea 4 din Regulamentul nr. 188/2014 privind operațiunile de piață deschisă ale BNM („Regulamentul privind operațiunile de piață deschisă”).

47. Legea cu privire la BNM și regulamentele respective contribuie la o distincție între sprijinul de lichiditate la nivelul pieței și lichiditatea bilaterală (prin ELA). Legea cu privire la BNM are prevederi separate pentru susținerea lichidității la nivelul întregii piețe (articolul 18) și pentru susținerea bilaterală, și anume ELA (articolul 181). În plus, detaliile specifice pentru cele două tipuri de măsuri de susținere a lichidității sunt prevăzute în regulamente separate, și anume Regulamentul privind operațiunile de piață monetară și Regulamentul privind ELA. Acești factori contribuie la îmbunătățirea înțelegerii generale a ELA ca operațiune independentă de politica monetară și ca sprijin de lichiditate la nivelul întregii piețe.

48. Misiunea nu a revizuit mecanismele de transparență și comunicare ale operațiunilor ELA efective în absența oricărei operațiuni ELA recente a BNM, însă unele recomandări generale au fost împărtășite cu BNM.

49. BNM ar trebui să stabilească o strategie de comunicare pentru operațiunile sale ELA, care să acopere comunicarea ex-post și evaluarea impactului transparenței asupra stabilității financiare. Ar trebui elaborat un ghid de comunicare internă pentru a reglementa comunicările externe privind viitoarele ELA. Dezvăluirea operațiunilor ELA în curs este în general descurajată pentru a evita agravarea stresului de lichiditate al băncilor. Cu toate acestea, informațiile limitate privind împrumuturile ELA rambursate ar putea fi împărtășite pentru a susține transparența și responsabilitatea, atât timp cât se evaluează că riscul de stabilitate financiară al unei astfel de divulgări a trecut. Raportul anual al BNM ar putea fi o platformă adecvată pentru a explica modul în care ELA a contribuit la stabilitatea financiară. În consultare cu auditorii externi, BNM ar trebui să evalueze dacă dezvăluirea suplimentară, cum ar fi denumirea băncilor sau specificarea sumelor, sunt necesare pentru a respecta normele contabile locale sau ar putea eroda încrederea publică. O transparență excesivă ar putea, de asemenea, limita flexibilitatea BNM în ajustarea cerințelor de garantare și a controalelor de risc pentru cazuri individuale. BNM ar putea lua în considerare

publicarea pe pagina –web oficială a rezultatelor împrumuturilor ELA rambursate, pentru a spori transparența operațiunilor anterioare.

50. BNM ar trebui să mențină confidențialitatea strictă pentru operațiunile în curs de desfășurare ale ELA, dar să fie pregătită să comunice dacă este necesar. Având în vedere stigmatizarea legată de ELA, informațiile privind accesul unei bănci nu ar trebui divulgate dacă stresul de lichiditate nu este cunoscut publicului, deoarece acest lucru ar putea exacerba problema. Cu toate acestea, în timpul unei crize sistemice sau dacă zvonurile negative sunt larg răspândite, comunicarea în timp util poate fi necesară pentru a restabili încrederea. Această comunicare trebuie să fie coordonată cu beneficiarii ELA și să includă asigurări că sprijinul ELA va stabiliza lichiditatea și operațiunile băncii.

51. Chiar dacă confidențialitatea este prioritară, BNM ar trebui să fie pregătită să răspundă întrebărilor cu privire la operațiunile ELA în curs. Deoarece sumele ELA pot fi deduse din bilanțul publicat al BNM, este esențial un plan de comunicare clar. Pregătirea unei fișe informative privind ELA pentru eventualele solicitări ale mass-media sau ale părților interesate poate ajuta la clarificarea naturii acestui sprijin atunci când este necesar.

52. Strategia de comunicare ar trebui încorporată în exercițiile regulate de simulare ELA. În cadrul celui mai recent exercițiu, echipa de comunicare a BNM a elaborat o strategie aliniată la obiectivele sale de stabilitate financiară. Comunicările ELA ar trebui să asigure publicul că băncile care primesc ELA rămân solvabile și viabile, cu măsuri de reglementare în vigoare pentru restabilirea operațiunilor normale, consolidând astfel încrederea publicului. BNM ar putea include în RSF sau în Raportul său anual rezultatele simulărilor sale privind ELA.

Integritatea financiară

53. Codul intern de conduită și măsurile anticorupție aplicabile guvernantei BNM sunt clare și ușor accesibile. Legislația anticorupție dezvoltată în Republica Moldova, cum ar fi Legea integrității, Codul penal, legile privind declarațiile de avere și protecția avertizorilor, sunt aplicabile BNM. BNM publică Codul de etică și conduită profesională care stabilește diverse norme pentru prevenirea conflictului de interese și a corupției, inclusiv prevederi privind conflictul de interese, incompatibilitățile, acceptarea cadourilor, achizițiile publice.

54. BNM furnizează informații extinse cu privire la operațiunile sale de supraveghere AML/CFT, în special în rapoartele sale anuale. Rapoartele anuale ale BNM oferă informații detaliate cu privire la activitățile sale de supraveghere AML/CFT, inclusiv informații statistice privind numărul de inspecții la fața locului și în afara acestora. În plus, BNM dezvăluie tipurile de instituții financiare inspectate și domeniile specifice asupra cărora se concentrează inspecțiile. Ilustrând abordarea sa bazată pe risc, BNM furnizează, de asemenea, informații cu privire la eforturile sale de a aborda riscurile ML emergente și de cea mai mare importanță (de exemplu, amenințările transfrontaliere). În timp ce informațiile referitoare la politicile, orientările și competențele sale în domeniul AML/CFT sunt clare, transparența politicilor de supraveghere AML/CFT ar beneficia de publicarea unei imagini de ansamblu sau a unui rezumat al principiilor principale ale abordării BNM privind politicile de supraveghere bazate pe riscuri, de exemplu, pe baza metodologiilor și manualelor de supraveghere bazate pe riscuri.

55. Rapoartele anuale ale BNM oferă informații generale cu privire la rezultatele activităților sale de supraveghere AML/CFT, dar nu și numele instituțiilor financiare sancționate.

Rapoartele anuale descriu tipurile de măsuri de supraveghere, informații generale privind tipul de încălcări și numărul total de măsuri de supraveghere luate. Spre deosebire de alte tipuri de încălcări, altele decât cele de tip AML/CFT, denumirile instituțiilor financiare sancționate pentru încălcări AML/CFT nu sunt divulgate din motive de sensibilitate. Transparența sporită a rezultatelor supravegherii AML/CFT necesită publicarea denumirilor instituțiilor financiare sancționate pentru încălcări ale legislației AML/CFT, a măsurilor de executare luate și a unei scurte descrieri a încălcărilor, după caz. Decizia de a nu publica informații privind încălcările AML/CFT poate fi limitată la considerații de la caz la caz privind amenințările la adresa stabilității financiare sau la o investigație în curs.

56. BNM a raportat că a elaborat un regulament intern de combatere a spălării banilor și a terorismului care stabilește un cadru de control în materie de combatere a spălării banilor și a terorismului referitor la activitățile sau serviciile sale care generează riscuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului. Regulamentul prezintă o serie de măsuri de atenuare a riscurilor de spălare a banilor și de trafic de influență, cum ar fi evaluări ale riscurilor, măsuri sporite de precauție, monitorizarea continuă a tranzacțiilor, măsuri privind băncile corespondente, și nu este disponibil publicului. Având în vedere că BNM publică informații detaliate privind cadrul său de control intern, aceasta ar putea lua în considerare adăugarea unei descrieri generale a Regulamentului intern privind AML/CFT, inclusiv principalele măsuri de atenuare a riscurilor și descrierea activităților curente ale BNM care generează riscuri de ML/TF. În plus, BNM ar putea lua în considerare publicarea de informații, de exemplu în rapoartele anuale, privind activitățile de control intern desfășurate în domeniul AML/CFT (de exemplu, angajamente de asigurare) și rezultatele acestora.

Pilonul V. Transparența în relațiile oficiale

Relațiile cu Guvernul

57. În timp ce relațiile BNM cu Guvernul și agențiile sale în diverse activități sunt bine explicate în termeni generali, este mai puțin transparent modul în care BNM interacționează cu Guvernul și agențiile sale în practică. Relația instituțională a BNM cu Guvernul este bine stipulată în mai multe articole ale Legii cu privire la BNM. Pagina-web oficială a BNM și Raportul anual acordă o atenție considerabilă rezultatelor cooperării dintre BNM și Guvern într-o multitudine de domenii. Cu toate acestea, nu a fost stabilit cu exactitate cum va lua formă această colaborare, care sunt procedurile și ce informații vor fi schimbate. Politicile, termenii și condițiile care reglementează relația și instrumentele detaliate utilizate în interacțiunile cu Guvernul sunt doar parțial divulgate de BNM. Dezvăluirea acordurilor este furnizată cu privire la plasarea pe piață a valorilor mobiliare de stat, dar nu și cu privire la alte forme de cooperare cu guvernul. Transparența cu privire la relația cu guvernul și agențiile sale este sporită dacă BNM face public, de exemplu pe pagina-web oficială, modul în care această cooperare are loc în practică și dezvăluie toate acordurile cu Guvernul și agențiile sale care stabilesc condițiile și instrumentele ulterioare pentru interacțiune, cu excepția publicării informațiilor sensibile.

Relațiile cu agențiile financiare naționale

58. Există loc pentru îmbunătățiri în ceea ce privește practicile BNM de divulgare a relațiilor sale oficiale cu agențiile financiare publice naționale. Ar putea fi divulgate informații

importante privind interacțiunea BNM cu agențiile financiare publice (DGFBS, Ministerul Finanțelor și PSA) publicului într-o manieră mai detaliată, cum ar fi publicarea acordurilor și a memorandumurilor de înțelegere - atunci când omologul este de acord - înțelegerea de către public a rolului și acțiunilor BNM și a posibilelor responsabilități partajate în funcțiile îndeplinite în colaborare cu alte agenții financiare publice.

Relațiile cu agențiile străine

59. BNM definește și prezintă în mod clar relația pentru schimbul de informații și coordonarea acțiunilor/politicilor între banca centrală și organizațiile internaționale, guvernele străine, alte bănci centrale și alte agenții străine relevante. BNM își face publice politicile, termenii și condițiile care reglementează interacțiunea cu aceste instituții. BNM definește în mod clar și face publice instrumentele utilizate în interacțiunea (inclusiv tranzacțiile financiare) dintre banca centrală și aceste instituții. BNM face public în mod regulat rezultatul interacțiunii sale cu aceste instituții. În plus, cadrul juridic conține termeni și condiții detaliate de cooperare între banca centrală și agențiile străine. BNM face publice acordurile cu agențiile străine. BNM poate lua în considerare publicarea conținutului memorandumului de înțelegere cu agențiile străine, cu acordul acordat de agențiile străine. În plus, BNM poate publica pe pagina sa de internet trimiteri la publicații de pe alte pagini de internet care au legătură specifică cu BNM.

Alte relații

60. BNM dezvăluie implicarea sa în instituții private sau semipublice. Investițiile în CSD, care constituie 0,02% din activele totale ale BNM, sunt prezentate în mod transparent, în conformitate cu standardele de contabilitate IFRS (a se vedea și 1.6.2). Raportul anual este, de asemenea, transparent în descrierea principalelor activități și realizări ale CSD.

RĂSPUNSUL AUTORITĂȚII LA RAPORTUL DE EVALUARE DETALIATĂ

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) își exprimă profunda apreciere față de Fondul Monetar Internațional (FMI) pentru oportunitatea de a efectua Evaluarea transparenței BNM. Totodată, ne exprimăm recunoștința față de Misiunea FMI, care în perioada 7 - 18 noiembrie 2024, și-a desfășurat misiunea la Chișinău împreună cu echipa BNM și alte părți interesate externe, al căror sprijin și deschidere au fost esențiale pentru succesul acestui exercițiu. Această revizuire a oferit instituției noastre informații valoroase în vederea alinierii practicilor actuale la cele mai avansate standarde internaționale, consolidând astfel agenda noastră strategică privind transparența. Acest proces a reprezentat o oportunitate semnificativă pentru echipa BNM de a învăța din expertiza și cunoștințele împărtășite de Misiunea FMI cu privire la practicile excelente ale altor bănci centrale de referință.

Ca parte a acestui exercițiu, în conformitate cu Memorandumul privind politicile economice și financiare (MEFP) din 20 noiembrie 2023 și scrisoarea de intenție din 13 iunie 2024, BNM a solicitat o revizuire a transparenței bazată pe cei cinci piloni ai Codului de transparență al băncilor centrale (CBTC): guvernanta, politici, operațiuni, rezultate și relații oficiale. Alegerea de a aborda în mod cuprinzător aceste domenii reflectă angajamentul BNM de a obține o înțelegere mai profundă a nevoilor de îmbunătățire a transparenței și de a se alinia la cele mai bune practici internaționale.

Rezultatele examinării sunt încurajatoare, misiunea FMI constatând că *„BNM implementează practici avansate de transparență în domenii-cheie”* și că *„a ieșit dintr-o istorie dificilă în ceea ce privește încrederea și responsabilitatea, ceea ce a influențat în mod semnificativ practicile sale actuale de transparență și comunicare”*. Este demn de remarcat faptul că revizuirea a stabilit că practicile de transparență ale BNM se aliniază practicilor de bază și celor extinse și, în mai multe domenii, îndeplinesc cerințele practice cuprinzătoare. Părțile interesate externe consideră BNM *„o instituție publică care a devenit recent mai dinamică și mai transparentă, deși există încă loc pentru îmbunătățiri”*.

În ceea ce privește guvernanta, raportul a subliniat că BNM *„furnizează informații detaliate privind structura sa juridică, mandatul și guvernanta”* și *„codul intern de conduită și măsurile anticorupție aplicabile guvernantei BNM sunt clare și ușor accesibile”*. De asemenea, BNM a prezentat în mod cuprinzător expunerea la riscuri, transparența mecanismelor de supraveghere ale BNM, practicile de raportare financiară și mecanismul de audit extern, transparența mecanismelor de audit intern.

În ceea ce privește transparența politicilor, operațiunilor și rezultatelor, Misiunea FMI a remarcat că *„cadrele de politică monetară al BNM este bine dezvoltate”, „BNM și-a sporit semnificativ transparența cadrului de politică monetară”, „obiectivele politicii, cadrele juridice și instituționale pentru administrarea valutară și reglementarea fluxurilor financiare transfrontaliere sunt clar definite și dezvoltate”, „BNM și-a definit și dezvoltat clar instrumentele de implementare pentru politicile de administrare a fluxurilor transfrontaliere de capital și a valurilor (FX), inclusiv cadrul de reglementare, licențele, rapoartele, instrumentele de monitorizare și aplicare a legii și tranzacțiile valutare”, „transparența BNM în cadrul său de asistență de urgență pentru lichiditate (ELA) a fost mult îmbunătățită odată cu publicarea Regulamentului ELA al BNM”*.

Cu toate acestea, Misiunea FMI a identificat domenii care necesită îmbunătățiri pentru creșterea transparenței băncii centrale. BNM ar putea spori transparența activităților de gestionare a rezervelor prin dezvăluirea principiilor și practicilor de bază legate de politica sa de investiții. *„În același timp, prin dezvăluirea „practicilor relațiilor sale oficiale cu agențiile financiare publice interne”, BNM va îmbunătăți transparența relațiilor sale oficiale cu autoritățile publice. În domeniul AML/CFT, BNM „ar trebui să ia în considerare adăugarea unei descrieri generale a Regulamentului intern AML/CFT, inclusiv principalele măsuri de atenuare a riscurilor și activitățile curente care generează riscuri de ML/TF”.* Pentru a spori comunicarea, strategia de comunicare a BNM ar trebui să definească obiective de comunicare clare, aliniate cu obiectivele strategice ale BNM, cu ținte specifice și, acolo unde este posibil, măsurabile, într-un orizont predeterminat. Misiunea FMI a furnizat 11 recomandări cheie pentru îmbunătățire. Răspunsurile BNM la recomandările înaintate de FMI sunt prezentate în Tabelul cu recomandări cheie. Pentru implementarea acestora, BNM va elabora un Plan de acțiune cu termene de implementare pentru a asigura o transparență sporită a băncilor în domeniile care necesită îmbunătățiri.